

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2023

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou

Obsah

1	Poslání Ekologického centra Kralupy nad Vltavou	4
2	Místo působení	4
3	Hlavní činnosti	5
3.1	Monitoring kvality ovzduší	5
3.2	Monitoring vodních toků	6
3.2	Komunikace s průmyslem	7
4	Osvětová činnost	8
4.1	Tiskové zprávy	8
4.2	EkoZpravodaj	8
4.3	Mobilní rozhlas	8
5	Environmentální činnost	9
5.1	Terénní akce	9
6	Ekoporadenská činnost	15
6.1	Nástroje	15
6.2	Dotazy	15
6.3	Stížnosti	15
6.4	Webové stránky	15
7	Partnerství a spolupráce s organizacemi	16
7.1	Síť ekologických poraden České republiky	16
7.2	Český svaz ochránců přírody	16
7.3	Česká společnost ornitologická	16
8	Hospodaření v roce 2023	17
9	Poděkování	19

1

Poslání Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

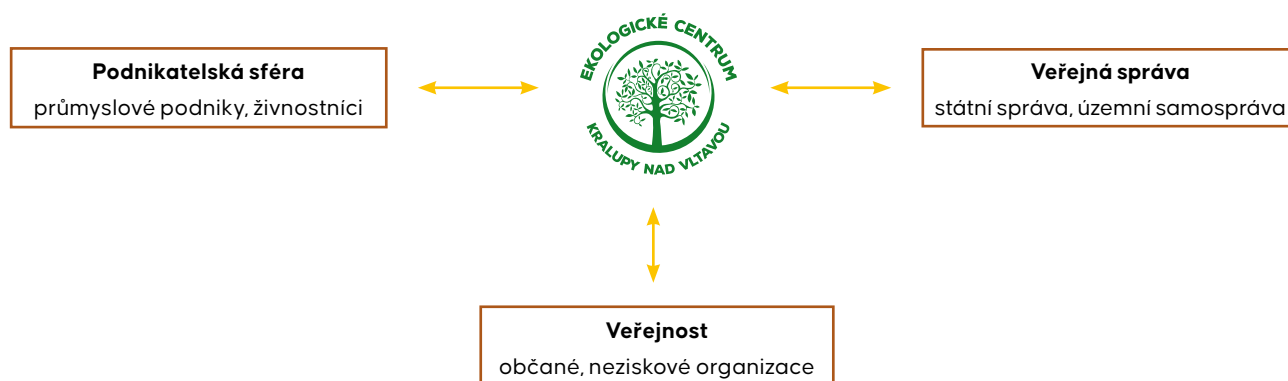
Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) bylo založeno na základě osvědčeného modelu Ekologického centra Most pro Krušnohoří (ECM), které od roku 2000 poskytuje veřejnosti informace o životním prostředí.

Dne 2. října 2006 zahájilo ECK svou činnost. Současně byla zprovozněna bezplatná Zelená linka pro veřejnost 800 100 584 a spuštěny webové stránky www.eckralupy.cz.

Posláním ECK je:

- zajišťovat aktivní přístup k informacím o životním prostředí,
- vytvářet platformu pro výměnu názorů a odbourávat pomyslné komunikační bariéry mezi veřejností, orgány veřejné správy a průmyslovými podniky v problematice ochrany životního prostředí,
- napomáhat přenosu informací v případě nestandardních situací majících charakter ekologických škod a havárií,
- přispívat vlastními projekty k rozšíření nabídky environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,
- poskytovat dostupné bezplatné poradenství v oblasti komunální ochrany životního prostředí a ekospotřebitelství pro širokou veřejnost,
- podílet se na řešení regionálních problémů ochrany životního prostředí.

ECK by mělo být a také je příkladem otevřené komunikace mezi průmyslovými podniky, veřejnou správou a veřejností, včetně sdělovacích prostředků a nevládních organizací.

2

Místo působení

ECK sídlí v centru města, v budově bývalého Městského úřadu na Palackého nám. č. 6 a je pro veřejnostl dostupné ve všední dny.

V oblasti jeho působení se nachází průmyslové podniky, se kterými má ECK nastaven systém výměny informací o nestandardních stavech. Svými aktivitami se v největší míře zaměřuje na problematiku monitoringu a ochrany životního prostředí v oblastech ovlivněných činnostmi průmyslových podniků v okolí Kralup nad Vltavou a Neratovic.

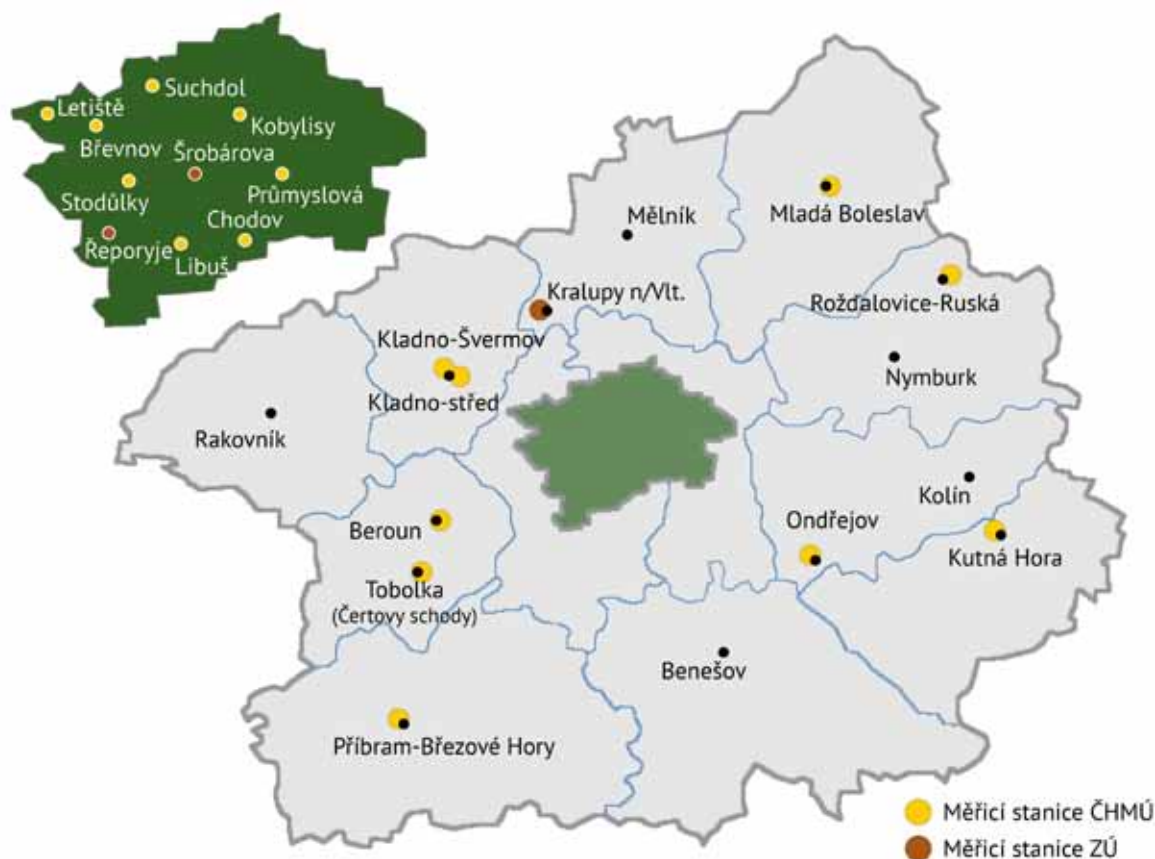

3 Hlavní činnosti

3.1 Monitoring kvality ovzduší

Mezi hlavní činnosti ECK patří sledování a vyhodnocování aktuální imisní situace.

Aktuálně ECK monitoruje stav ovzduší v pravidelných intervalech z 10 měřicích stanic automatizovaného imisního monitoringu (ČHMÚ, ZÚ) na území Středočeského kraje a z dalších 10 měřicích stanic na území hlavního města Prahy.

Sledované veličiny

- SO_2 , NO_2 , NO , O_3 , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$, směr a rychlost větru, rozptylové podmínky, biometeorologická předpověď.

Četnost stahování dat

- ECK využívá vlastní software, pomocí kterého je zajištěno nepřetržité stahování dat, z něhož jsou automaticky generovány grafické výstupy pro webové stránky ECK. Grafy zobrazují aktuální hodinové koncentrace škodlivin v ovzduší a jejich vývoj za posledních 24 hodin.

Výstupy ze zpracování dat

- průměrné hodinové koncentrace škodlivin v ovzduší jsou publikovány v grafické podobě na webových stránkách ECK,
- průměrné denní koncentrace škodlivin v ovzduší v tabulkové podobě jsou zasílány organizacím a městům,
- roční zprávy o kvalitě ovzduší, rozptylových podmínkách atd., včetně komentářů jsou publikovány na webových stránkách ECK.

Indexy kvality ovzduší

Vedle uveřejnění imisní situace v grafické podobě na webové stránce ECK jsou aktuální hodnoty znečištění ovzduší současně prezentovány formou tzv. indexů kvality ovzduší, které jsou pro veřejnost snadno pochopitelné. Indexy představují souhrnné hodnocení aktuálního stavu ovzduší v konkrétním místě. Od roku 2019 jsou indexy prezentovány kombinací čísel a písmen a barevně rozlišeny v tzv. semaforu – zelená nejlepší, červená nejhorší.

Informace o aktuální imisní situaci jsou poskytovány především telefonicky; k dispozici je bezplatná linka - 800 195 342. Mimo informace o stavu ovzduší dostává veřejnost i doporučení pro rizikové skupiny v případě zvýšení koncentrace škodlivin. Imisní data z měřicích stanic jsou každý všední den vyhodnocována a v podobě tabulky s krátkým slovním komentářem zasílána elektronicky zájemcům, kteří požádali o zaslání této informace.

Vyhlášení/odvolání smogové situace

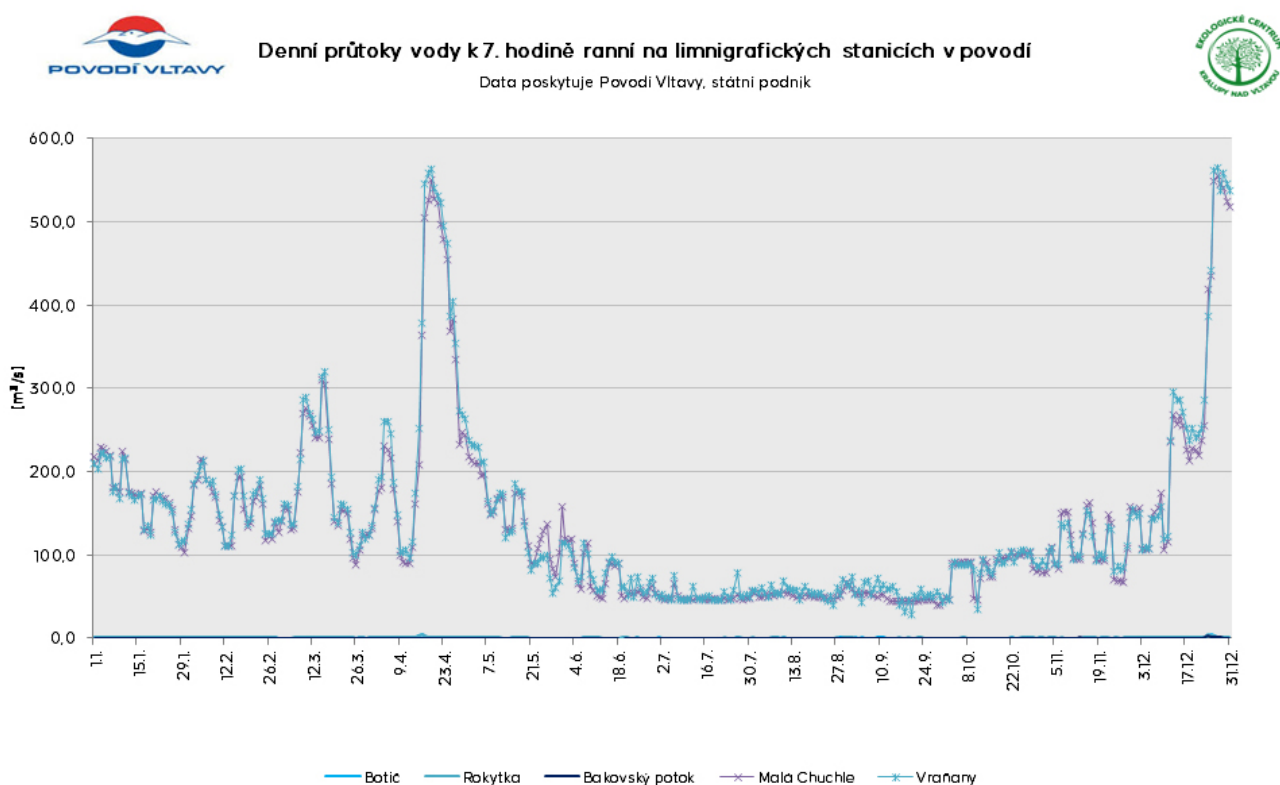
V případě vyhlášení smogové situace, tzn. při překročení zvláštních informativních, regulačních nebo varovných prahových hodnot pro znečišťující látky oxid siřičitý (SO_2), oxid dusičitý (NO_2), prachové částice (PM_{10}) a ozon (O_3) je informace o vyhlášení zveřejněna na webových stránkách ECK a operativně jsou informována média, odbor životního prostředí Městského úřadu Kralupy nad Vltavou, Český rozhlas Region a také veřejnost, která projevila zájem být informována elektronickou cestou.

V roce 2023 nebyla ve Středočeském kraji vyhlášena žádná smogová situace.

3.2 Monitoring vodních toků

ECK ve spolupráci se státním podnikem Povodí Vltavy od roku 2019 zpracovává přehled kvality vody na vybraných profilech vodních toků ve správě Povodí.

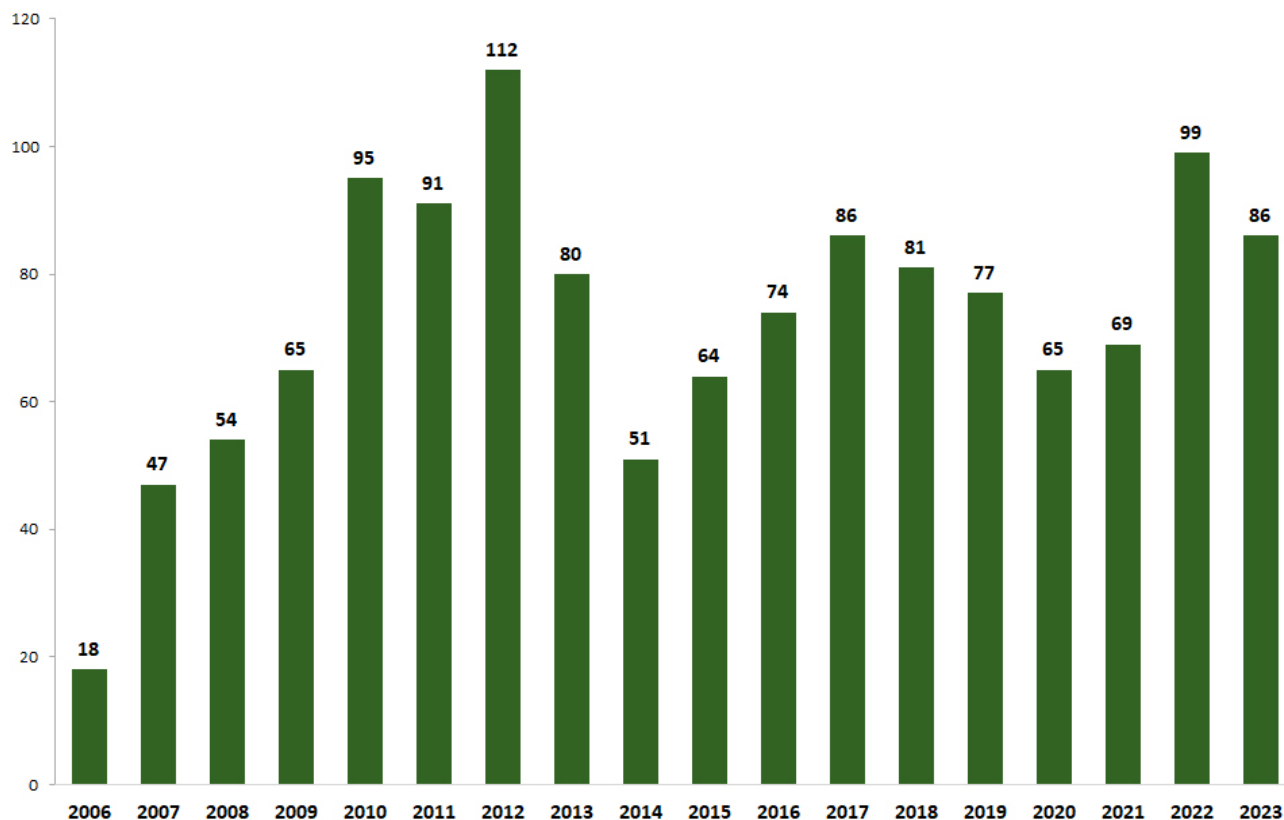
Mimo dat o kvalitě vody jsou měsíčně vyhodnocovány i průtoky a srážky na vybraných profilech - Malá Chuchle, Botič, Rokytka, Bakovský potok, Praha - Libuš, Karlov, Klementinum, Kbely, Slaný, Zlonice a Vraňany.

3.3 Komunikace s průmyslem

Ekocentrum komunikuje s dispečinky průmyslových podniků a zpřístupňuje informace o nestandardních událostech v průmyslových podnicích nejširší veřejnosti bezprostředně operativně poté, co obdrží informaci od dispečinků průmyslových podniků. Informace jsou ihned uveřejněny na webových stránkách ECK a slouží ekoporadcům jako jeden z podkladů pro informování obyvatel, případně při řešení stížností.

V roce 2023 ekocentrum informovalo veřejnost celkem o 86 nestandardních situacích.

▲ Přehled počtu hlášení o nestandardních situacích přijatých v letech 2006-2023

4 Osvětová činnost

4.1 Tiskové zprávy

ECK v průběhu roku vydalo a umístilo na webové stránky celkem **30 tiskových zpráv**. Tiskové zprávy a články jsou zároveň rozepisovány médiím, obcím, městům, školám, školkám i zájemcům z řad veřejnosti Středočeského kraje.

ECK přispělo celkem 12 články do firemního periodika skupiny ORLEN Unipetrol. Komunikace s médii je nezbytnou součástí práce ECK a probíhá nejen pravidelným zasíláním zpráv či aktuálních témat, ale také ze strany médií, která oslovují ECK s žádostmi o stanoviska či vysvětlení. Činnost ekologického centra je propagována např. také prostřednictvím městského úřadu, který publikuje příspěvky na svých webových stránkách a také v Kralupském zpravodaji.

4.2 EkoZpravodaj

EkoZpravodaj je vydáván 1x za čtvrtletí a je distribuován elektronickou formou. EkoZpravodaj přináší přehled nejzajímavějších tiskových zpráv ECK, aktualit, ekotipů, zajímavostí z oblasti zelené domácnosti a ekologie. EkoZpravodaj byl stejně jako tiskové zprávy rozepisován médiím, úřadům, obcím, městům, školám, průmyslovým podnikům i zájemcům z řad veřejnosti v Kralupech a okolních obcích.

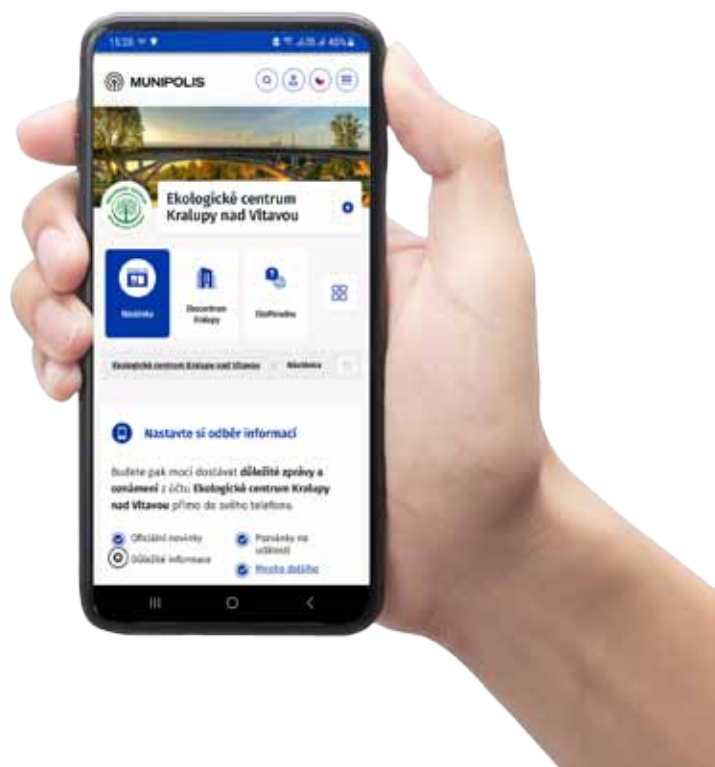

4.3 Mobilní rozhlas

V minulém roce rozšířilo ekocentrum stávající nabídku služeb pro občany, a to ve formě aplikace Mobilní rozhlas.

Ten představuje další informační kanál, který slouží široké veřejnosti. Velkou výhodou Mobilního rozhlasu je, že neslouží pouze k jednostrannému informování o dění, ale umožňuje lidem reagovat prakticky okamžitě na jednotlivá sdělení. Uživatel si sám zvolí, jaké informace chce dostávat, ať už se jedná o aktuální stav ovzduší, dění v Chemparku, ekologické vzdělávání nebo odběr našeho EkoZpravodaje.

Ve službě Mobilní rozhlas je **34 registrovaných uživatelů**.

5 Environmentální činnost

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta zaujímá v činnosti kralupského ekocentra významné místo. Ve své práci se zaměřujeme především na děti a mládež. K naplňování této činnosti slouží ekologické výukové programy pro školy, akce pro veřejnost a rozsáhlá publikační a propagační činnost.

Kdokoliv si u nás může objednat programy věnující se odpadové problematice, přírodě/stromům, farmaření, ovzduší. Pro školy také nabízíme terénní programy zaměřené na zeleň, vodu a také pořádání projektových dnů. Základním posláním ECK je podpora vzdělávání k udržitelnému rozvoji a uplatňování metod badatelské výuky.

V roce 2023 realizovalo ECK 6 terénních akcí pro 190 dětí a dospělých a podílelo se na organizaci 2 výsadeb ryb a 1 akce zaměřené na včely.

5.1 Terénní akce

S podporou společnosti **MERO ČR, a.s.** realizovalo ECK **2 terénní programy**, které byly zaměřeny na výsadbu stromů. Terénních akcí se zúčastnily základní školy: ZŠ V. Havla a ZŠ Mikovice, akcí se zúčastnilo celkem 36 dětí.

V parku „U Parku“ se zúčastnila výsadby třída šestáků ze ZŠ V. Havla, která je současně Patronem uvedené lokality v rámci projektu Kralupy – čisté město. Žáci za pomoci p. Málka z ČSOP vysadili a důkladně zalili dva vzrostlé stromy, konkrétně se jednalo o dva jeřáby muky.

Žáci 4. třídy mikovické ZŠ vysadili stromy a zároveň byla škola přijata do projektu Kralupy – čisté město, jakožto 11. Patroni. Spravované lokality noví Patroni i uklidili.

ECK uspořádalo ve spolupráci se společností **SPOLANA s.r.o.** již tradiční výsadby ryb do řeky Labe. Jarní výsadby se zúčastnili žáci ze ZŠ 28. října a na podzimní se přišli podívat žáci ze ZŠ Libiš. Lektorky ekocentra pro žáky připravily stanoviště, na kterých se žáky probíraly různá ekologická témata. Děti vyplňovaly vědomostní kvíz, nechyběl štafetový závod lodí, poznávání ryb a výroba kapiček.

V červnu se ekocentrum zúčastnilo se svým programem **Medobraní** ve SPOLANĚ. Program byl rozdělen na dvě části – v té první čekala děti ukázka práce se včelami a diskuze s chovateli včel, poté proběhlo stáčení medu, které bylo pro děti zajímavým a nevšedním zážitkem.

V druhé části absolvovaly děti program, který pro ně připravilo ekocentrum – poznávaly různé druhy medonosných rostlin, skládaly jednotlivé části včelího těla. Nechyběla ani výroba zápichů a svíček ze včelího vosku. Celkem se akcí zúčastnilo **109 dětí**.

Ekocentrum otevřelo v dubnu minulého roku **novou naučnou stezku** v Parku čtyř ročních období. Myšlenka vytvořit naučnou stezku vznikla již v roce 2021, ale realizace se dočkala až o dva roky později. Hlavním cílem stezky bylo a je přilákat místní obyvatele do krásného parku, a aby se při procházce nenudili, nabídnout jim i trochu poučení. Stezka vznikla za podpory města Kralupy nad Vltavou a společnosti ORLEN Unipetrol RPA s.r.o.

V rámci projektu ECK „Kralupy - čisté město“, který dlouhodobě podporuje Město Kralupy nad Vltavou, se uskutečnily v roce 2023 celkem 2 terénní akce.

V dubnu proběhla úklidová akce nové naučné stezky v Parku čtyř ročních období. Do úklidu se pustili šestáci ze **ZŠ V. Havla**, této akce se zúčastnilo **48 žáků**. Zdá se to až neuvěřitelné, ale za necelé dvě hodiny se jim podařilo posbírat 180 kg odpadu!

V října pomohly přírodě dvě třídy šikovných třetáků (**40 žáků**) ze ZŠ Gen. Klapálka. A to ne jedním, ale hned dvojím způsobem – vysadili nové stromy u zimního stadionu a opět uklidili Park čtyř ročních období. Opět se podařilo uklidit poměrně větší skládku - cca 120 kg odpadu.

Ani zaměstnanci společnosti SYNTHOS Kralupy, a.s. nelenili a pustili se spolu s námi do obnovy třesňového sadu v nedaleké místní části Lobeček. Díky nim a jejich ratolestem se podařilo vysadit celkem pět ovocných stromů.

6 Ekoporadenská činnost

6.1 Nástroje

■ Zelený telefon

Bezplatná telefonní linka 800 195 342, která je v provozu každý všední den od 6.30 do 18.00 hod. Zelený telefon slouží především k poskytování aktuálních informací o stavu životního prostředí (jako např. o čistotě ovzduší), dále k příjmu hlášení, poznatků či stížností obyvatel (např. hluk či pachová zátěž apod.), k poradenství v oblasti legislativních záležitostí (např. možnost kácení dřevin apod.) a též k poradenství v oblasti ekospotřebitelství.

■ Osobní konzultace

Kancelář ECK je umístěna v 1. patře budovy na adrese Palackého náměstí 6 v Kralupech nad Vltavou. V roce 2023 kancelář fungovala v omezeném režimu.

■ Elektronická komunikace

E-mail: ekoporadna@eckkralupy.cz, dispecink@eckkralupy.cz

■ Služba Mobilní rozhlas pro veřejnost

■ Provozování webových a facebookových stránek

www.eckkralupy.cz; www.facebook.com/EkologickeCentrumKralupy nad Vltavou

■ Publikování článků a tiskových zpráv v regionálních médiích a na webových stránkách ECK

■ Vydávávání neperiodických a periodických publikací

6.2 Dotazy

V roce 2023 ECK zodpovědělo 120 dotazů. Počet tazatelů svědčí o zájmu veřejnosti o péči o své zdraví, zejména pak zdraví dětí, neboť údaje o stavu ovzduší jsou nejčastěji požadovanou informací pedagogů z mateřských škol. Většina dotazů v roce 2023 směřovala k problematice ovzduší.

Od roku 2006 bylo prostřednictvím bezplatné linky zodpovězeno 4 853 dotazů ze strany veřejnosti.

6.3 Stížnosti

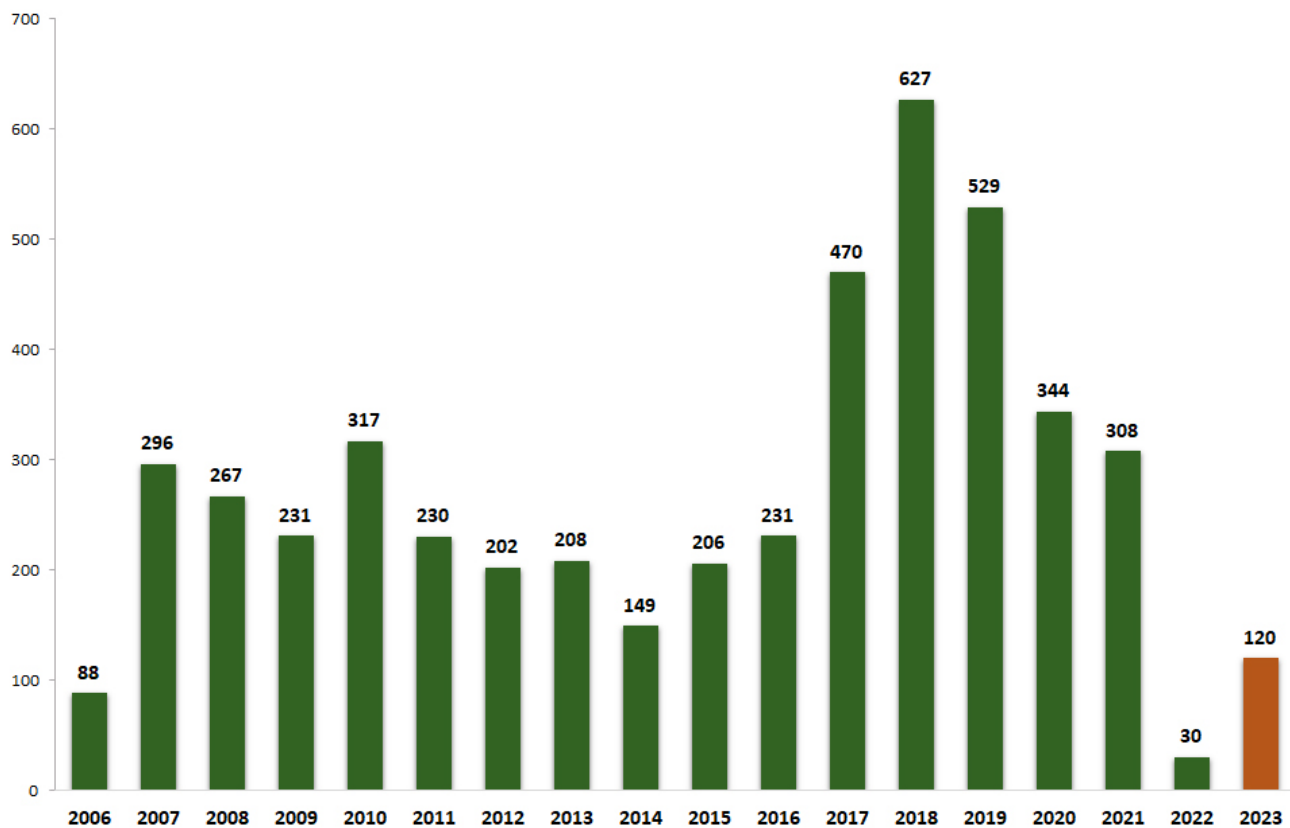
V roce 2023 přijalo ECK celkem **2 stížnosti**, které se týkaly zápachu v okolních obcích.

Stížnosti byly řešeny ve spolupráci s pracovníky Městského úřadu Kralupy nad Vltavou a se zástupci průmyslových podniků v Kralupech nad Vltavou.

6.4 Webové stránky

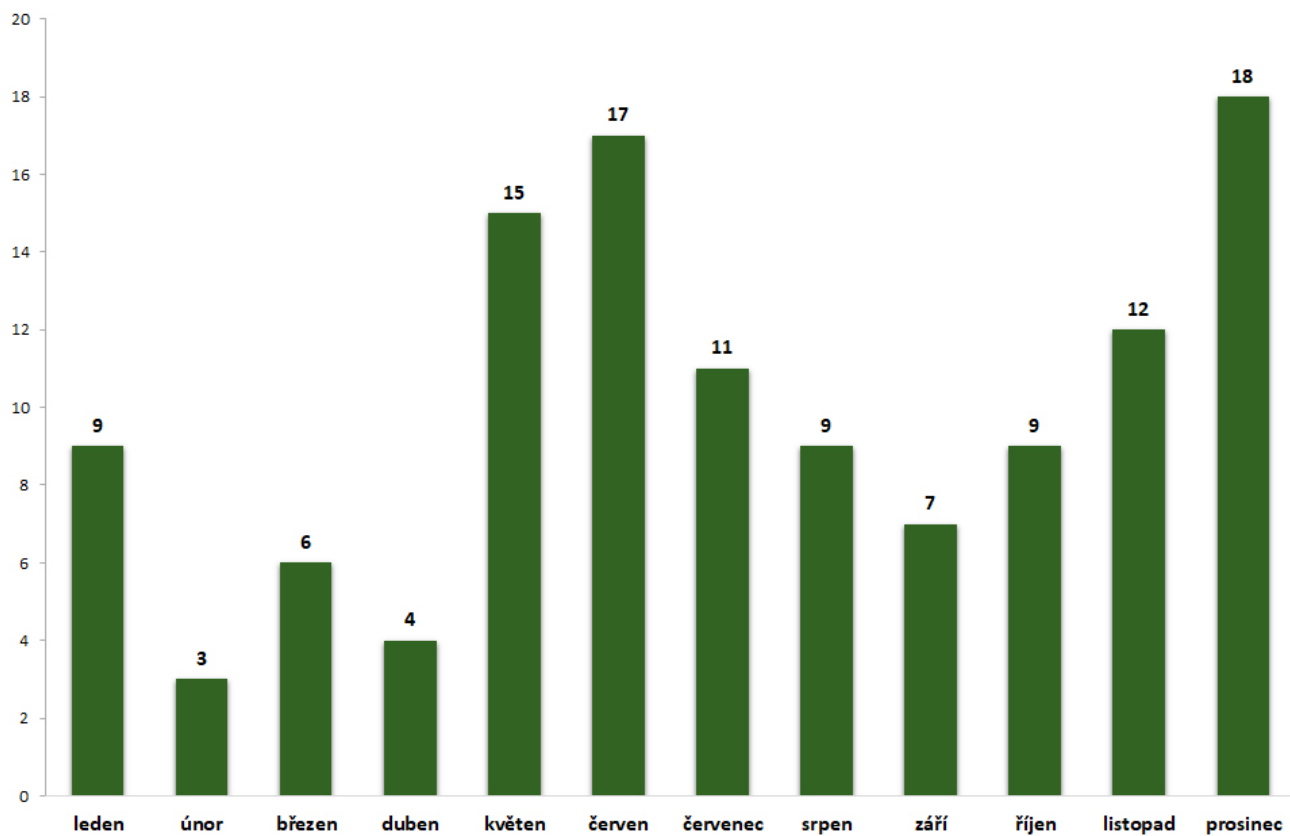
O stavu ovzduší je možné se informovat i na webových stránkách ECK, které v roce 2021 prošly kompletní rekonstrukcí. Celkový počet přístupů na webové stránky ekocentra byl v minulém roce **9 921 přístupů**.

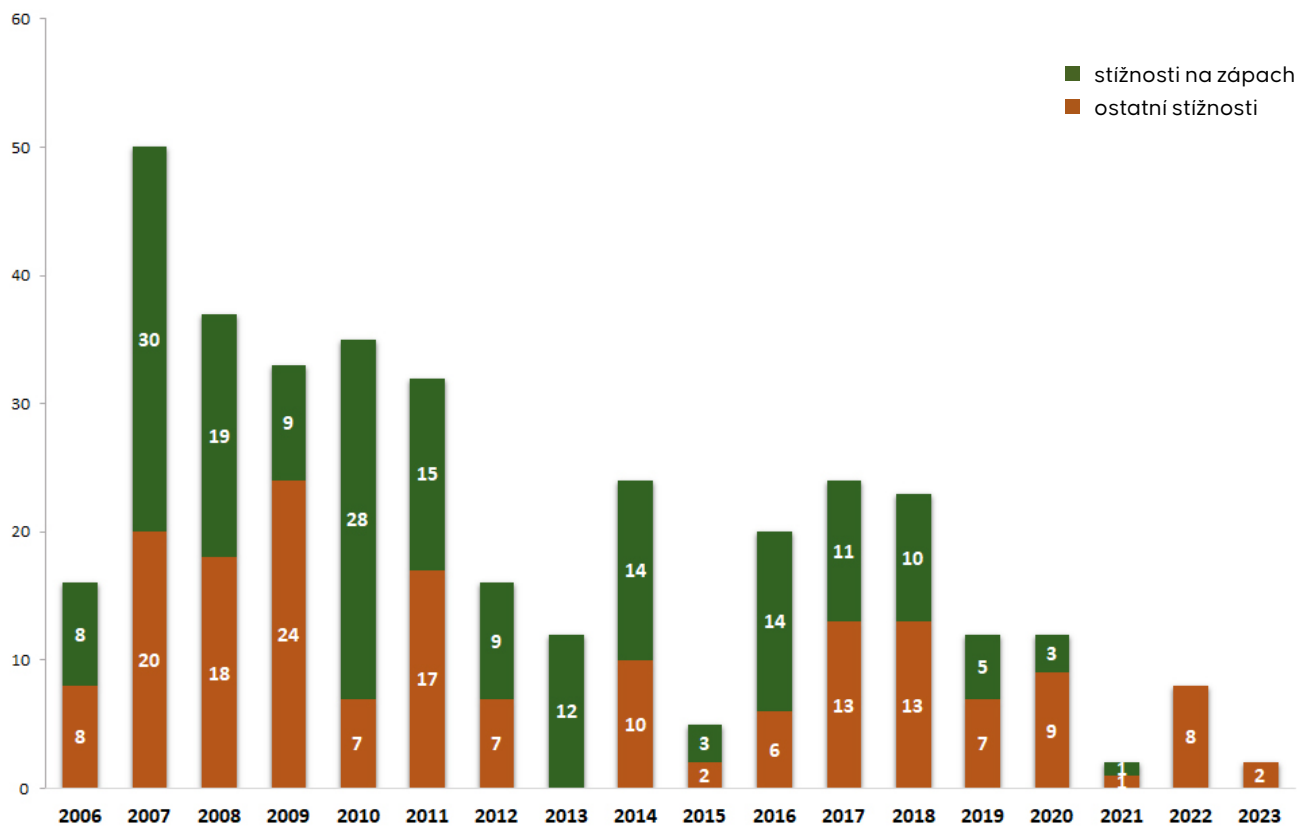
Z tohoto počtu jsou nejvíce navštěvovány sekce: Ovzduší, Tiskové zprávy, Kontakt. V části Ovzduší je veřejností nejvíce sledován Aktuální stav ovzduší, kde je umístěna mapa měřících stanic s grafickými výstupy aktuálních koncentrací znečišťujících látek v ovzduší.

▲ Počty dotazů zodpovězených prostřednictvím bezplatné linky v průběhu let 2006-2023.

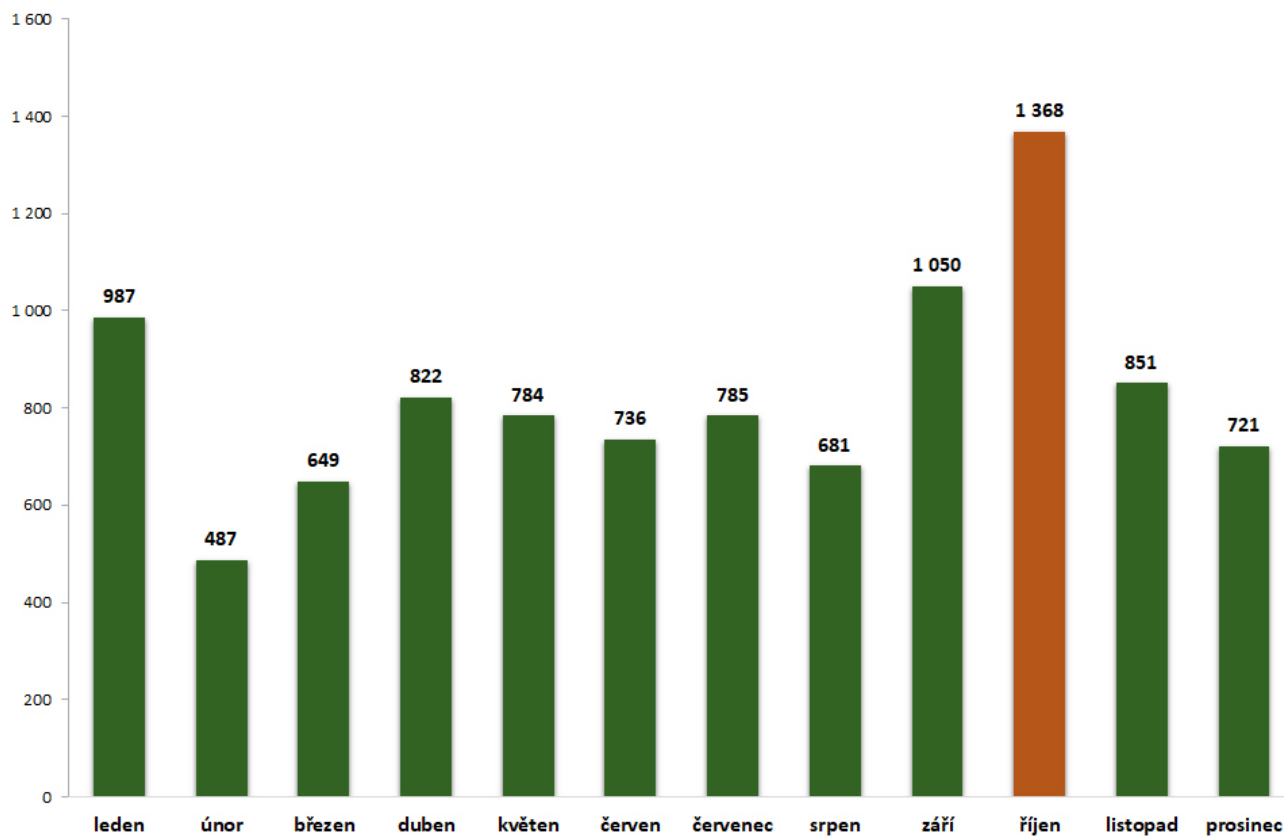
▼ Počty dotazů zodpovězených prostřednictvím bezplatné linky v průběhu roku 2023.

▲ Počty stížností zaznamenaných v průběhu let 2006-2023.

▼ Přehled návštěv webových stránek v průběhu roku 2023.

7.1 Síť ekologických poraden České republiky

ECK je od roku 2006 **přidruženým členem Sítě ekologických poraden České republiky (STEP)**.

Pro zajištění kvality poskytovaných poradenských služeb přijala Valná hromada STEP minimální standardy. Standardy jsou rozčleněny do 3 oblastí – požadavky na infrastrukturu (otevírací hodiny pro veřejnost, vybavení kanceláře, vyhrazená telefonní linka atd.), procesy (formy kontaktu, aktualizace webových stránek, registrace poskytnutých konzultací a jejich počet atd.), lidské zdroje (kvalifikace poradce, další vzdělávání poradce, publikační činnost atd.)

Požadavky v dotčených oblastech ECK splňuje. Měřítkem naplnění cíle STEP je spokojenost klientů. Pro statistické měřítko jsou posuzovány ekoporadny obou center dohromady.

7.2 Český svaz ochránců přírody

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) je zapsaný spolek, jehož členy spojuje aktivní zájem o ochranu přírody a krajiny. Jeho posláním je ochrana a obnova přírodního dědictví, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života. V současné době má cca 7 000 členů – profesionální odborníky, zkušené dobrovolníky i ty, kteří prostě „jen“ mají rádi přírodu. Spolek funguje více než 35 let.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou je přidruženým členem od roku 2018.

7.3 Česká společnost ornitologická

Česká společnost ornitologická je spolkem sdružujícím profesionální pracovníky i amatéry zabývající se výzkumem a ochranou ptáků, zájemce o pozorování ptáků a milovníky přírody. Je partnerem nadnárodní ochranné společnosti BirdLife International v Česku. ČSO byla založena v roce 1926 jako čistě vědecká společnost.

Ekologické centrum Kralupy a Most je kolektivním členem od roku 2021.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou dlouhodobě a pravidelně spolupracuje s městskými organizacemi – Městskou policií, DDM, KaSS, útulek Lesan a také s organizacemi zabývajícími se ekologickou výchovou, např. Lesní mateřskou školou Kulišek z.s.

8

Hospodaření

v roce 2023

NÁKLADY	PLÁN NA R. 2023	SKUTEČNOST V R. 2023
	v Kč	
Materiál	5.000	39.130
Energie	11.000	6.760
Cestovné	2.000	2.740
Ostatní služby (telefony, internet apod.)	55.000	48.920
Mzdové náklady vč. SZP	420.000	396.530
Rezervy a opravné položky	6.000	2.450
Ostatní provozní náklady	2.000	2.630
PRVOTNÍ NÁKLADY CELKEM	501.000	499.160
Správní režie	400.000	608.688
Reprografie	4.000	6.240
Autodoprava	4.000	11.160
DRUHOTNÉ NÁKLADY CELKEM	408.000	626.088
NÁKLADY CELKEM	909.000	1.125.248
ZISK/ZTRÁTA	71.038	-69.210

VÝNOSY	PLÁN NA R. 2023	SKUTEČNOST V R. 2023
	v Kč	
ORLEN Unipetrol RPA, s.r.o.	300.000	300.000
SYNTHOS Kralupy a.s.	249.960	249.960
SPOLANA s.r.o.	100.000	100.000
Linde Gas a.s.	80.000	80.000
AVE Kralupy s.r.o.	60.000	60.000
Cray Valley Czech s.r.o.	50.000	50.000
VÝNOSY Z DLOUHODOBÝCH SMLUV	839.960	839.960
Dotační žádosti	90.450	90.450
Expresní zakázky	49.628	125.628
VÝNOSY Z JEDNORÁZOVÝCH ZAKÁZEK	140.078	216.078
VÝNOSY CELKEM	980.038	1.056.038

Komentář k hospodaření v roce 2023:

Výnosy za rok 2023 dosáhly celkové výše 1 056 038 Kč. Pravidelné příjmy z dvoustranných smluv představovaly v roce 2023 celkem 839 960 Kč. Na stálé podpoře činnosti Ekologického centra Kralupy nad Vltavou se podílí šest podnikatelských subjektů podnikajících v regionu působnosti ekocentra.

Kromě výnosů z dlouhodobých smluv se podařilo rozpočet v roce 2023 navýšit o příjmy ve výši 216 078 Kč. Náklady dosáhly v roce 2023 celkové výše 1 125 248 Kč.

Plánovaného zisku 71 038 Kč se bohužel nepodařilo dosáhnout. Z důvodu zvýšených nákladů na chod centra je za rok 2023 vykázána ztráta 69 210 Kč.

10 Poděkování

Činnost Ekologického centra Kralupy nad Vltavou by nebyla možná díky finanční a informační podpoře společností a měst:

- ORLEN Unipetrol RPA, s.r.o.
- SYNTHOS Kralupy a.s.
- Linde Gas a.s.
- AVE Kralupy s.r.o.
- Cray Valley Czech s.r.o.
- SPOLANA s.r.o.
- Město Kralupy nad Vltavou
- Povodí Vltavy, státní podnik

- MERO ČR, a.s.

